

*Załącznik nr 10 do sprawozdania  
Burmistrza Morąga z wykonania budżetu  
Gminy Morąg za 2022 r.*

<b>I.</b>	<b>Działalność Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</b>	
<b>II.</b>	<b>Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych.</b>	
<b>III.</b>	<b>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</b>	
<b>LP</b>	<b>OPIS</b>	<b>WYKORZYSTANO</b>
1.	Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy.	41.136,78
	<b>Razem III:</b>	<b>41.136,78</b>
<b>IV.</b>	<b>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży.</b>	
<b>LP</b>	<b>OPIS</b>	<b>WYKORZYSTANO</b>
1.	Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji programów z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym: <ul style="list-style-type: none"> <li>• programów informacyjno-edukacyjnych,</li> <li>• programów socjoterapeutycznych oraz innych programów zawierających elementy terapii,</li> <li>• programów edukacyjnych dla rodziców i wychowawców,</li> <li>• pozalekcyjnych programów opiekuńczo — wychowawczych,</li> <li>• działania na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży jako uzupełnienie oferty w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,</li> <li>• działania street worker'a (pedagoga ulicy) i wyszkolonych liderów młodzieżowych</li> </ul>	34.432,92 14.100,00 5.624,70 18.570,00 11.373,77 1.980,00
2.	Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć sportowych, jako nauki konstruktywnego spędzania czasu wolnego.	42.044,00
3.	Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji imprez, konkursów promujących zdrowy styl życia.	4.000,00
4.	Prowadzenie edukacji publicznej, także we współpracy z mediami publicznymi. Organizowanie i udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach, akcjach profilaktycznych.	11.100,00
5.	Zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu promocji zdrowych nawyków,	1.900,00

	profilaktyki zażywania innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, w tym, wydawnictw, prasy do realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.	
6.	Zakup materiałów biurowych i edukacyjnych do realizacji programów z zakresu profilaktyki uzależnień.	8.428,35
7.	Organizowanie, współorganizowanie szkoleń podnoszących poziom kwalifikacji realizatorów działań z zakresu profilaktyki oraz problematyki uzależnień.	39.023,50
8.	Opracowywanie, wykonywanie materiałów służących realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień m.in.: <ul style="list-style-type: none"> <li>• ulotek, broszur, plakatów informujących o formach pomocy z zakresu uzależnień i sposobów radzenia sobie z przemocą, w tym materiałów dostosowanych do osób niepełnosprawnych.</li> <li>• animacji filmowych z zakresu uzależnień i sposobów radzenia sobie z przemocą, w tym animacji dostosowanych do osób niepełnosprawnych.</li> </ul>	2.676,24
<b>Razem IV</b>		<b>195.253,48</b>
<b>V.</b>	<b>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.</b>	
<b>VI.</b>	<b>Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegająca na podejmowaniu czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, ponoszenie kosztów administracyjnych z tym związanych oraz kosztów innych działań Gminnej Komisji.</b>	
<b>LP</b>	<b>OPIS</b>	<b>WYKORZYSTANO</b>
1.	Diety i delegacje członków GKRPA	36.479,60
2.	Badania biegłych sądowych i wpisowe do sądu	3.270,28
<b>Razem VI</b>		<b>39.749,88</b>
<b>VII.</b>	<b>Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13<sup>1</sup> i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.</b>	
<b>LP</b>	<b>OPIS</b>	<b>WYKORZYSTANO</b>
1.	Prowadzenie działań kontrolno-interwencyjnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	
2.	Kształtowanie właściwych postaw reagowania w sytuacji sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, nieletnim bądź pod zastaw lub na kredyt poprzez m. in. organizację szkoleń dla sprzedawców i przedsiębiorców sprzedających napoje alkoholowe na terenie gminy	1.000,00
<b>Razem VII</b>		<b>1.000,00</b>
<b>PLAN: 960.755,00</b>		<b>WYDATKOWANO OGÓLEM 277.140,14</b>

## **I. Działalność Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii**

Etatowi pracownicy biura podejmowali działania, wymagające udzielenia profesjonalnej informacji, interwencji i wsparcia. Z usług specjalistów korzystali: uzależnieni od alkoholu, narkotyków, hazardu, ich rodziny oraz osoby zajmujące się problematyką rodzin (nauczyciele, pracownicy socjalni, policjanci, kuratorzy sądowi).

Biuro czynne jest od godz. 7:00 do 15:00, od poniedziałku do piątku. Ponadto pracownicy Urzędu Miejskiego zatrudnieni do koordynowania działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii (**2 osoby zatrudnione łącznie na 1 i 1/2 etatu**) zobowiązani są również do uczestnictwa w rozprawach sądowych, reprezentując wnioskodawcę w Sądzie Rodzinnym i Nieletnich w Ostródzie. Z racji pełnionych obowiązków powoływani są jako świadkowie w sprawach o separację czy rozwód odbywających się w Sądzie Okręgowym w Elblągu, a także do Sądu Karnego w sprawach o stosowanie przemocy. Wzywani są na policyjne przesłuchania. Uczestniczą również w szkoleniach, konferencjach, sympozjach w celu uaktualniania wiedzy i podnoszenia kompetencji zawodowych. Zobowiązani są również do zakładania i monitorowania Niebieskich Kart oraz uczestnictwa w posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego.

### **Udział w szkoleniach:**

- Pracownicy Biura Pełnomocnika Burmistrza ds. PiRPA, uczestniczyli w dniu 17 lutego 2022 r. szkoleniu pn. „Sport w profilaktyce, profilaktyka w sporcie!” na którym poruszane były następujące zagadnienia: zastosowanie i skuteczność sportu w profilaktyce selektywnej i uniwersalnej uzależnień; idea łączenia zajęć sportowych z profilaktyką programową; elementy niezbędne sportowych zajęć profilaktycznych (balans pomiędzy rywalizacją i współpracą, tworzenie więzi wewnątrzgrupowych, usprawnienie komunikacji, diagnoza i wzmocnienie mocnych stron podopiecznych, konflikt jako impuls do rozwoju- rola trenera w rozwiązywaniu konfliktów, gry fair play, radzenia sobie z trudnymi emocjami, ponoszenia konsekwencji decyzji).
- W dniu 17 maja Pełnomocnik Burmistrza ds. PiRPA uczestniczył w szkoleniu online pn. „Kontrola RIO a zasadność wydatkowania środków z gminnego programu profilaktyki”.

- W dniach 4-6 czerwca 2022 roku pracownicy biura uczestniczyli w szkoleniu z zakresu nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi; budowy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Przemocy w rodzinie: Procedury „Niebieskie karty”.
- Pełnomocnik Burmistrza ds. PiRPA oraz Przewodnicząca GKRPA uczestniczyły w szkoleniu zorganizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego pt. „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnościami” które odbyło się w terminie 14-16 września 2022 r.
- Ponadto Ilona Niewiadomska jako członek Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Morąg, brała udział w szkoleniu na temat kontaktu z pacjentem cierpiącym na zaburzenia psychiczne oraz jego rodziną, które odbyło się w dniu 16 grudnia 2022 r. w formie online oraz w dniu 19 grudnia 2022 r. w formie zajęć warsztatowych.

#### **Udział w naradach, debatach i konferencjach:**

- Pracownicy biura wzięli udział w dniu 11 marca 2022 roku w Debacie pn. „Uzależnienia behawioralne a samorząd i profilaktyka – nowe czasy, nowe wyzwania”. Debata odbyła się w formie online.
- Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Ilona Niewiadomska wzięła udział w naradzie pełnomocników i koordynatorów gminnych ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 27.04.2022 r. Spotkanie odbyło się w formie online.
- Pełnomocnik Burmistrza ds. PiRPA uczestniczyła w Konferencji pt. „W poszukiwaniu utraconej równowagi – o kondycji psychicznej we współczesnym świecie” zorganizowanej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, która odbyła się 17 października 2022 roku.
- W ramach współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi i Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu Powiatu Grudziądzkiego Pełnomocnik Burmistrza ds. PiRPA oraz Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostały zaproszone na Konferencję pn. „Uzależnienia – kiedyś i dziś. Profesjonalizacja działań Zespołów Interdyscyplinarnych, Grup Roboczych, Gminnych Komisji Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych oraz pracowników oświaty w obszarach profilaktyki uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, która odbyła się w dniach 17-18.11.2022 r. w Grudziądzu.

### **Inne działania:**

W dniu 22 listopada 2022 roku w Bibliotece Miejskiej w Morągu Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Ilona Niewiadomska wygłosiła wykład pn. „Pomoc rodzinom z problemem uzależnienia” dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Morągu. Podczas wykładu omówione zostały mechanizmy uzależnienia oraz przedstawione zostały formy pomocy dla rodzin z problemem alkoholowym.

W dniu 29 sierpnia 2022 r Pełnomocnik Burmistrza ds. PiRPA wzięła udział w spotkaniu z dyrektorami placówek oświatowych w Gminie Morąg. Na spotkaniu zostały omówione formy i możliwości współpracy biura ze szkołami.

W dniu 12 września 2022 r. zorganizowano spotkanie z nauczycielami placówek oświatowych w Gminie Morąg, na którym omówiono procedury konkursowe zadań z zakresu profilaktyki oraz przedstawiono możliwe formy współpracy.

We wrześniu i listopadzie 2022 roku zorganizowano spotkania z pedagogami placówek oświatowych z Gminy Morąg. Celem spotkań było omówienie i ustalenie wspólnych działań w zakresie profilaktyki oraz współpracy w zakresie realizacji programów profilaktycznych z Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

W ramach ogólnopolskiej Kampanii "Biała Wstążka" Pełnomocnik Burmistrza ds. PiRPA we współpracy z MOPS w Morągu zorganizował szereg akcji promujących kampanię. Kampania „Biała Wstążka” to największa na świecie prowadzona w ponad 60 krajach świata międzynarodowa kampania społeczna skierowana do mężczyzn, mająca na celu walkę z przemocą wobec kobiet. Celem Kampanii jest zwrócenie uwagi na społeczny problem przemocy, podniesienie świadomości na temat tego zjawiska i profilaktyka w jej przeciwdziałaniu.

W dniu 24.11.2022 r. w ratuszu miejskim w Morągu zorganizowano konferencję pn. „Bezpieczeństwo osób starszych i z niepełnosprawnościami – profilaktyka przemocy w rodzinie oraz w środowisku” skierowaną do mieszkańców Gminy Morąg.

W dniu 30.11.2022 r. przeprowadzono happening przy Morąskim Domu Kultury. W akcję włączyli się również uczniowie z Zespołu Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w

Morągu, tworząc piękne plakaty i banery zwracające uwagę na problem przemocy w społeczeństwie.

Ponadto w dniu 1 grudnia 2022 r. w ramach inicjatywy OTWARTE DRZWI w Biurze Pełnomocnika Burmistrza Morąga ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbył się specjalny dyżur specjalistów pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Morąg. W tym dniu wszystkie osoby szukające wsparcia i pomocy mogły skorzystać z bezpłatnych konsultacji ze specjalistami: policjantem, psychologiem, członkiem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, radcą prawnym oraz członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2022 r. podjęto działania w celu utworzeniu Placówki Wsparcia Dziennego przy Biurze Pełnomocnika Burmistrza Morąga ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Na ten cel przeznaczono budynek przy ul. Przemysłowej 14B. W 2022 roku opracowano wstępną koncepcję działania placówki oraz przygotowywano projekt przebudowy budynku i dostosowania go do potrzeb prowadzenia ww. placówki.

W 2022 r. kontynuowano aktywność na stronie **[www.profilaktyka.morag.pl](http://www.profilaktyka.morag.pl)**, na której umieszczano informacje dotyczące wszystkich działań biura.

Wydano również ulotki informacyjne, dotyczące działalności Biura Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i instytucji pomocowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Morąg, które umieszczane były systematycznie na zakupionych stojakach w Urzędzie Miejskim w Morągu i w Biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ulotki były również rozdawane nauczycielom i instytucjom działającym na terenie miasta i gminy Morąg. W ramach promocji biura roll up-y informacyjne, przedstawiające działania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii cały rok promowały działania biura w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym.

## **II. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków**

W związku z tym że z dniem 1 września 2021 r. Zarząd "Twoje Zdrowie EL" podjął decyzję o likwidacji i rezygnacji z kontynuowania realizacji kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Morągu przestała

działać. W związku z powyższym podstawowy zakres pomocy lekarskiej i terapeutycznej dla mieszkańców Gminy Morąg realizowany był głównie przez **Poradnię Leczenia Uzależnień Sopot NZOZ "Medical Center" z siedzibą w Ostródzie, ul. Kościuszki 2**, finansowaną przez Narodowy Fundusz Zdrowia. W 2022 roku GKRPA skierowała do poradni 68 osób, w tym również osoby współuzależnione.

Zauważamy duży problem w tym, że na chwilę obecną w Gminie Morąg nie ma placówki leczenia uzależnień, a tym samym dostęp do leczenia dla mieszkańców naszej gminy jest utrudniony. Pełnomocnik Burmistrza Morąga ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych widzi potrzebę przywrócenia działania Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Morągu, co na chwilę obecna jest niemożliwe.

### **III. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.**

Realizacja powyższego zadania odbywała się w następujących formach:

**1. Działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy**, która opierała się na pracy prawnika (raz w tygodniu - czwartek), dwóch psychologów (dwa razy w tygodniu, w poniedziałki i wtorki). Pomocy udzielono łącznie 118 osobom.

Interesantów Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy można podzielić na trzy grupy:

- osoby poszukujące pomocy i wsparcia z własnej inicjatywy,
- osoby skierowane przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, policji, sądu i innych instytucji, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- interesanci Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Konsultacje prawne dotyczyły problemów rodzinnych, w których przewijało się szerokie spektrum spraw małżeńsko – rodzicielsko – majątkowych (konflikty rodzinne, alkoholizm, przemoc psychiczna i fizyczna, rozwody, alimenty, małżeńskie stosunki majątkowe, władza rodzicielska). Ogółem odbyło się 51 dyżurów prawnika, co przełożyło się na 90 konsultacji i 45 osób skorzystało z pomocy prawnej.

Wśród interesantów, którzy skorzystali z pomocy radcy prawnego 38 osób reprezentowało pełne rodziny (z małżonkiem/partnerem i dziećmi), 8 petentów

reprezentowało rodziny niepełne (z jednym rodzicem). Pozostali klienci to osoby samotne lub bezdzietne. W 14 przypadkach petentami były osoby powyżej 60 roku życia. W 12 rodzinach występował problem niepełnosprawności. Konsultacje prawne dotyczyły 65% przypadków spraw rodzinnych, w których przewijało się szerokie spektrum spraw małżeńsko – rodzicielsko – majątkowych. W tej liczbie 11 przypadków związanych było z obecnością w rodzinie przemocy (o bardzo różnej skali natężenia) – głównie natury psychicznej (wyzwiska, agresja słowna itp.), chociaż w 4 przypadkach miało ono podłoże znęcania się fizycznego. We wszystkich przypadkach sprawcami przemocy byli mężczyźni mający głównie problemy z nadużywaniem alkoholu lub narkotyków. Pozostałe konsultacje prawne to szeroko rozumiane sprawy cywilne (zwłaszcza majątkowe) oraz spadkowe.

W większości przypadków korzystających z porad petenci to osoby nowe, które nie konsultowały swoich spraw w latach ubiegłych. W przeważającej większości- prawie 70 % przypadków -petentkami były kobiety. Większość spraw, z którymi zgłaszali się interesanci jest nadal w trakcie ich załatwiania.

Powody zgłoszenia do psychologa najczęściej dotyczyły:

- doświadczania przemocy ze strony uzależnionego,
- upewnienia się w decyzjach podjętych (lub rozważanych) wobec partnera lub innego członka rodziny (rozvodu, skierowania na leczenie odwykowe),
- zmotywowania osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, a w przypadku sprawców przemocy – do udziału w programie terapeutycznym, przerwania przemocy,
- problemów ludzi w podeszłym wieku, doświadczających przemocy ze strony dorosłych dzieci, uzależnionych od alkoholu,
- osoby w trudnych, kryzysowych sytuacjach życiowych,
- doświadczenia trudności związanych z rozwodem, rozstaniem się z partnerem (uzależnienie emocjonalne),
- konflikty rodzinne, problemy w związkach dotyczące zaniedbań opiekuńczych w stosunku do dzieci, wynikających z nadużywania alkoholu.
- osoby zmagające się z żałobą po stracie bliskiej osobie.

W 2022 roku udzielono 175 konsultacji psychologicznych dla 73 osób.

Na podstawie rocznej pracy ujawnia się szeroki wachlarz potrzeb mieszkańców Gminy Morąg na kontakt z psychologiem. W ramach pracy w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym możliwe jest rozpoznanie, wstępne diagnozowanie, interwencja kryzysowa, udzielanie krótkoterminowego wsparcia w sytuacji trudnej oraz przekazanie wiedzy na temat



konieczności i możliwości kontynuowania długoterminowej pomocy terapeutycznej w zależności od zgłaszanych potrzeb. Podczas rocznej współpracy skutecznie pobudzone w wielu przypadkach wewnętrzne możliwości członków rodziny do poprawy funkcjonowania systemu rodzinnego jak i radzenia sobie w sytuacjach społecznych, zawodowych. Wskazane jest kontynuowanie wspierania systemu rodzinnego w radzeniu sobie z sytuacjami kryzysu.

## **2. Punkt Interwencji Kryzysowej.**

Punkt Interwencji Kryzysowej działa w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.

W zakresie tego zadania pracownicy Biura Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członkowie GKRPA udzielali pomocy informacyjnej i wsparcia osobom, które doświadczały bezradności w trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły.

Dyżury odbywały się podczas pracy Biura, od poniedziałku do piątku w godz. 7:00 – 15:00. Podczas dyżurów przeprowadzono rozmowy z mieszkańcami gminy Morąg. Do najczęściej zgłaszanych problemów zalicza się przemoc domowa, z pomocy korzystały przede wszystkim ofiary, ale również sprawcy przemocy domowej. Ponadto ze wsparcia korzystały osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby współuzależnione. Znaczna część klientów znajdowała się w sytuacji rozwodowej, planując złożenie pozwu, bądź będąc w trakcie rozwodu.

W trakcie dyżurów zapewniono pomoc interesantom poprzez aktywne słuchanie, rozwijanie świadomości emocjonalnej, wyjaśnienie mechanizmów uzależnienia i współuzależnienia oraz przemocy domowej. W razie potrzeby kierowano petenta do innych specjalistów lub ośrodków udzielających wsparcia rodzinie oraz osobom uzależnionym.

## **IV. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży.**

Działania nakreślone w tym zadaniu koncentrują się przede wszystkim na współpracy ze szkołami i organizacjami, które w swojej działalności statutowej mają zadania z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy.

### **1. Prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w tym wdrażanie programów profilaktyczno – interwencyjnych dla dzieci i młodzieży.**

W roku 2022, w ramach działań wspieranych z budżetu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sfinansowano:

**Programy profilaktyczne (bez dożywiania):**

- Program profilaktyczny „**Spójrz inaczej**” w czterech klasach Szkoły Podstawowej nr 2 w Morągu oraz w jednej klasie Szkoły Podstawowej nr 4 w Morągu. Razem w pozalekcyjnych zajęciach profilaktycznych „Spójrz inaczej” uczestniczyło 86 uczniów. Programem obejmowane są całe klasy. Ma on na celu poprawę umiejętności społecznych oraz profilaktykę uzależnień i przemocy.

- Program „**Przyjaciele Zippiego**” to międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego dla dzieci w wieku 5-8 lat, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci. Uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonali relacje dzieci z innymi ludźmi. Nie koncentruje się on na dzieciach z konkretnymi problemami czy trudnościami, ale promuje zdrowie emocjonalne wszystkich małych dzieci. Program ten realizowany był w Szkole Podstawowej w Żabim Rogu Filia w Bramce. Uczestniczyło w nim 12 dzieci w wieku 5-6 lat.

- Program profilaktyczny „**Busola**” realizowany był w Szkole Podstawowej w Łącznie oraz w Szkole Podstawowej w Słoneczniku. W programie uczestniczyło 42 dzieci. Głównym celem programu jest kształtowanie prawidłowego procesu adaptacji i zmian rozwojowych oraz odporności dzieci na czynniki ryzyka i trudności sytuacji życiowych - zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci.

- Program profilaktyczny „**Unplugged**” w Szkole Podstawowej w Słoneczniku oraz w Szkole Podstawowej nr 1 w Morągu. Razem w pozalekcyjnych zajęciach profilaktycznych „Unplugged” uczestniczyło 25 uczniów. Programem obejmowane są całe klasy. Program składa się z 12 lekcji, które koncentrują się na umiejętnościach życiowych, przekonaniach normatywnych i wiedzy o substancjach psychoaktywnych.

- Program profilaktyczny „**Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej**” w Szkole Podstawowej nr 4 w Morągu. W zajęciach uczestniczyło 9 uczniów. Celem programu jest rozwijanie w dzieciach podstawowych umiejętności społecznych i emocjonalnych oraz przygotowanie do radzenia sobie z trudnościami. Program składa się z 10 części tematycznych, które koncentrują się na kształtowaniu pozytywnych postaw i zachowań, poprzez rozwijanie odporności psychicznej oraz optymistycznego podejścia do życia.

## **Grupowe zajęcia socjoterapeutyczne (z dożywianiem), które odbywały się na bazie**

### **szkół:**

- SP nr 3 w Morągu – 30 uczniów (4 grupy),
- SP nr 4 w Morągu – 32 uczniów (4 grupy),
- SP w Żabim Rogu Filia w Bramce – 10 uczniów (1 grupa),
- SP nr 2 w Morągu – 10 uczniów (1 grupa).

Łącznie w pozalekcyjnych zajęciach socjoterapeutycznych wzięło udział **82** uczniów. Uczestnikom zajęć socjoterapeutycznych finansowano dożywianie.

### **Zajęcia profilaktyczno – sportowe:**

- SP nr 1 w Morągu – 15 uczestników, (dwie grupy). Podczas zajęć realizowany był program „Unplugged”.
- SP w Żabim Rogu – 50 uczestników (dwie grupy).
- Pływalnia Morąska Perła – 100 dzieci z terenu Gminy Morąg. Zajęcia ruchowe z elementami profilaktyki.

### **Warsztaty i spotkania profilaktyczne:**

- W dniu 7 czerwca 2022 roku zorganizowano w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Morągu warsztaty profilaktyczne dla uczniów klas VII SP z Gminy Morąg nt. „Przeciwdziałania uzależnienia od gier komputerowych, telefonów komórkowych i Internetu”. Głównym celem profilaktycznym tego programu było zwiększenie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń, jakie niosą ze sobą najnowsze techniki komunikacji oraz podniesienie kompetencji z zakresu bezpieczeństwa młodych internautów poprzez przeprowadzenie warsztatów, na których zostały omówione m. in. kluczowe zagadnienia związane z bezpieczeństwem zachowania w sieci.
- W dniach 25.03.2022 r., 31.03.2022r., 01.04.2022r. zorganizowano spektakle profilaktyczno – edukacyjne: „Mniam, mniam”, „Włącz emocje!”, „Strach ma wielkie oczy” dla uczniów szkół podstawowych - Bramka, Żabi Róg, Łączno, Słonecznik, Bogaczewo, Jurki, Kalnik, SP 1, SP 2, SP 3, SP 4 i przedszkoli - Jedyneczka, nr 2 i nr 6 w Morągu, w ramach Kampanii Postaw na rodzinę. Udział w spektaklach wzięło ok. 1000 dzieci.

### **Zajęcia profilaktyczno – sportowe realizowane przez organizacje pozarządowe, finansowane z funduszu Gminnego Programu PiRPAoPN.**

W roku 2022 zorganizowano prowadzenie zajęć profilaktyczno – sportowych, finansowanych z funduszu Gminnego Programu PiRPAoPN w 2022:

- MKS Huragan Morąg - 100 uczestników,
- MUKS VICTORIA Morąg - 20 uczestników. Podczas zajęć realizowano z młodzieżą program „Unplugged” oraz „Spójrz Inaczej”,
- ZHP Chorągiew Warmińsko-Mazurska Hufiec ZHP Morąg - 100 uczestników
- UKS „Jedynka” - 28 uczestników,

Ogółem uczestniczyło w tych zajęciach 248 dzieci. Podczas zajęć realizowano z młodzieżą program „Unplugged”.

#### Zajęcia profilaktyczne realizowane przez inne organizacje pozarządowe:

Warmińsko – Mazurski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża zorganizował XLII Rejonową Olimpiadę Promocji Zdrowego Stylu Życia Polskiego Czerwonego Krzyża”. Udział w Olimpiadzie i warsztatach profilaktycznych wzięło łącznie 636 uczestników.

Parafia Greckokatolicka w Morągu przeprowadziła program w świetlicy środowiskowej. Odbiorcami tych działań były dzieci objęte opieką Parafii Greckokatolickiej w Morągu. W świetlicy realizowano zajęcia mające na celu pomoc w nauce, zajęcia wspierające i rozwijające zainteresowania i umiejętności (zajęcia plastyczne, twórcze, teatralne, taneczne, sportowo-rekreacyjne). Duży nacisk położono na zajęcia profilaktyczno-wychowawcze. Głównym zadaniem świetlicy było zapewnienie bezpiecznych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dzieciom i młodzieży, jak również wyrównywanie szans edukacyjnych, społecznych oraz integracja. Parafia Greckokatolicka przeprowadziła również warsztaty psychoterapeutyczne dla chętnych rodziców i uczniów. Zajęcia prowadzone były przez psychologa i psychoterapeutę z Chrześcijańskiego Ośrodka Psychoterapii i Pomocy Rodzinie z Lublina. Tematem przewodnim spotkań był świat naszych uczuć i relacji. Podczas wykładu dla rodziców wygłoszonego przez psychologa, można było zdobyć wiedzę na temat uzależnień wśród młodzieży i nauczyć się efektywnych metod wychowawczych. Głównym celem tego zadania było wspieranie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi poprzez promocję zdrowia psychicznego, fizycznego i moralnego. W zajęciach uczestniczyło 21 dzieci.

## **2. Realizacja programów profilaktycznych dla rodziców w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych**

Mając na uwadze wczesną profilaktykę, oraz poprawę kompetencji wychowawczych zrealizowano warsztaty dla rodziców pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. W warsztatach wzięło udział 24 osób. Odbyły się dwie edycje warsztatów – wiosenna i jesienna. Warsztaty odbywały się w świetlicy Biura Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i RPA. Na potrzeby zajęć z rodzicami oprócz pomieszczenia udostępniono sprzęt i zaopatrzone w materiały niezbędne do prowadzenia warsztatów.

## **3. Wdrożenie pracy podwórkowej, w tym działania street worker'a (pedagoga ulicy).**

Głównym założeniem tego zadania było wyjście raz w tygodniu, w poniedziałek w godzinach 16.00-18.00 do osób uzależnionych i współuzależnionych bezdomnych, wykluczonych społecznie, jak i gromadzącej się młodzieży z informacją na temat specyfiki uzależnień, głównie od alkoholu i narkotyków, w celu podniesienia świadomości dotyczącej etapów tej choroby, skutecznego niesienia pomocy osobie uzależnionej. Rezultatem tych działań było wzbudzenie w w/w osobach nadziei na życie w trzeźwości, która może stać się motywacją do podjęcia leczenia w ośrodku specjalistycznym, do udziału w spotkaniach grup wsparcia, a następnie powrót do funkcjonowania w społeczeństwie w sposób zgodny z powszechnie akceptowanymi normami - podjęcie pracy, powrót do rodziny, naprawianie zniszczonych relacji rodzinnych, społecznych, towarzyskich.

Streetworker odbył 23 dwugodzinne spotkania (co tydzień od 1 do 10 osób). Najwięcej osób bywało w pobliżu sklepów. Jednym z głównych zadań jakie zostało zrealizowane było systematyczne docieranie do osób bezdomnych, uzależnionych od alkoholu i narkotyków, w tym młodzieży i rozmowa z w/w osobami na temat zagrożeń i konsekwencji płynących z uzależnień. Dotarcie do osób uzależnionych, wykluczonych i bezdomnych pozwoliło na głębsze wejście w relacje osobiste z tymi osobami i wejrzenie w problemy z którymi się borykają. Rozmowy z młodzieżą pozwoliły na uświadomieniu problemu jaki stoi przed nimi, mini edukacje na temat zażywania i skutków związanych z nadużywaniem. Kolejnym z realizowanych zadań była współpraca z innymi instytucjami które umożliwiły szybką i skuteczną realizację podjętych interwencji wobec osób. Kolejnym bardzo ważnym celem jaki udało się zrealizować była decyzja części osób o podjęciu walki o swoją trzeźwość. W trakcie prowadzonych spotkań pedagog ulicy zdołał nawiązać kontakty zarówno z młodzieżą jak i osobami wykluczonymi, bezdomnymi czy uzależnionymi.

Streetworker prowadził liczne rozmowy z osobami, które potrzebowały wsparcia, jak również pomocy przy podjęciu detoksu, czy terapii. Wiele osób utrzymywało trzeźwość, ale zbyt długi okres oczekiwania na terapię powodował, że wracali do picia. W wyniku pracy pedagoga ulicy kilka osób zadeklarowało abstynencje. Odbyło się kilka spotkań z rodzinami i członkami rodzin, z którymi streetworker rozmawiał o sposobie rozwiązywania problemów uzależnień.

#### **4. Organizacja szkoleń w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą dla nauczycieli, pedagogów i psychologów.**

W 2022 roku zorganizowano 3 szkolenia z rekomendowanych programów profilaktycznych dla nauczycieli, pedagogów i innych osób działających w obszarze profilaktyki:

- Szkolenie z rekomendowanego programu profilaktyki alkoholowej „Domowi Detektywi” dla 18 nauczycieli i pedagogów, które odbyło się w dniach 24-25.10.2022r. w biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu.
- Szkolenie z rekomendowanego programu wychowawczo-profilaktycznego „Spójrz Inaczej” dla 14 nauczycieli i pedagogów, które odbyło się w dniach 18-23.11.2022 r. w biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu. Szkolenie przygotowało nauczycieli do prowadzenia programów profilaktycznych w szkołach.
- Szkolenie z rekomendowanego programu psychoedukacyjnego z zakresu profilaktyki uniwersalnej „Przyjaciele Zippiego” dla 17 nauczycieli i pedagogów, które odbyło się w dniach 2-3.12.2022r. w biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu. Szkolenie w ramach usługi kształcenia zawodowego, przygotowującego nauczycieli do samodzielnej pracy programem profilaktycznym „Przyjaciele Zippiego” w szkołach i przedszkolach.

#### **5. Zakup materiałów edukacyjnych i udział w kampaniach profilaktycznych.**

Zakupiono pakiety materiałów edukacyjnych na potrzeby realizacji rekomendowanych programów profilaktycznych. Materiały są bezpłatnie wydawane nauczycielom i pedagogom realizującym programy profilaktyczne dla dzieci z Gminy Morąg.

Zakupiono kampanie profilaktyczne „Przemoc Boli”, „Smart znaczy mądrze” oraz „Narkotyki to mnie nie kręci”. Powyższe kampanie jak i te będące w posiadaniu biura (tj. „Zachowaj Trzeźwy Umysł - W poszukiwaniu szczęścia”, „Depresja?”, „Bezpieczni w sieci”) przekazano do szkół, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu, Miejskiej Biblioteki Publicznej w Morągu i innym instytucją działającym na terenie miasta i gminy Morąg.

Ponadto zakupiono materiały o uzależnieniach behawioralnych i rozmieszczono w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy, na stojakach w Urzędzie Miejskim w Morągu, gdzie umieszczone są inne ulotki dotyczące profilaktyki.

Powiększono księgozbiór biurowy, dokupując zakupu prenumeraty czasopisma „Niebieska Linia” na 2022 rok. Czasopismo poświęcone jest problematyce przemocy i narkomanii, przeznaczone jest przede wszystkim dla pracowników socjalnych, policjantów, kuratorów, i pedagogów szkolnych odpowiedzialnych za kształtowanie lokalnej polityki społecznej oraz pracowników organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i rodziny.

Książki i czasopisma znajdujące się w biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. PiRPA są wypożyczane dla osób zainteresowanych wyżej wymienioną tematyką. Korzystającymi są m.in. nauczyciele, przedstawiciele współpracujących z pełnomocnikiem instytucji oraz osoby prywatne i interesanci biura.

## **6. Monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym.**

W ramach tego zadania pracownicy biura Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pozyskiwali dane z MOPS-u, Policji, Straży Miejskiej, szkół i innych instytucji.

W roku 2021 wzięliśmy udział w Ogólnopolskiej Diagnozie Społecznej Uczniów. Badanie było prowadzone w ramach kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł. Jest to badanie internetowe skierowane do uczniów V-VI oraz VII-VIII klas szkół podstawowych. Pytania zawarte w ankiecie podejmują analizę zagadnień społecznych w perspektywie młodzieży. Zagadnienia te odnoszą się do podstawowych problemów życia społecznego i diagnozują młodzież w następujących obszarach: szkoła, rodzina, zdrowie, zwyczaje żywieniowe, przemoc i agresja, granie w gry, korzystanie z Internetu i smartfonu, podstawowe czynności życia codziennego, praca i ekonomia, kapitał społeczny.

W ramach tego zadania przekazano dyrektorom szkół dostęp do hasła i loginu w celu przeprowadzenia badania w ich placówkach.

W 2022 roku zostały nam przedstawione wyniki i raporty diagnozy przeprowadzonej w Gminie Morąg. Z wynikami diagnozy można się zapoznać na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Morągu (bip.morag.pl) w zakładce „Profilaktyka uzależnień”.

## **V. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.**

W roku 2022 dofinansowano działalność profilaktyczną organizacji pozarządowych działających w obszarze profilaktyki. Szczegółowy zakres został opisany w pkt. IV sprawozdania.

## **VI. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegająca na podejmowaniu czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, ponoszenie kosztów administracyjnych z tym związanych oraz kosztów innych działań Gminnej Komisji.**

### 1. Szkolenia w sprawie realizacji zadań wypływających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2022 liczyła 12 członków. W dniu 7 października 2022 r. przeprowadzono szkolenie pt. „Budowa, realizacja i finansowanie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii z uwzględnieniem uzależnień behawioralnych. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych.” dla 12 członków GKRPA oraz 10 przedstawicieli innych służb działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w sali sesyjnej ratusza.

### 2. Koszty funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Posiedzenia Gminnej Komisji RPA odbywały się w 2022 r. zgodnie z planem. Członkowie komisji pracowali w dwóch podkomisjach: motywacyjno – interwencyjnej i opiniującej wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Odbyło się:



- 5 posiedzeń plenarnych,
- 11 posiedzeń podkomisji motywacyjno – interwencyjnej,
- 8 posiedzeń podkomisji opiniującej wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W roku sprawozdawczym wpłynęło do komisji 36 nowych wniosków (w tym 9 wobec kobiet) o podjęcie działań ws. zobowiązania osób nadużywających alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu, w tym:

- 17 wniosków od rodzin,
- 9 wniosków z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 7 wniosków z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu,
- 1 wniosek z Komisariatu Policji w Morągu,
- 2 wnioski od kuratorów sądowych.

Do zgłoszonych osób wysłano 111 wezwań na posiedzenia Komisji, na które zgłosiło się 48 osób (część z tych osób zgłoszona była w roku 2021, a część osób wzywano kilkakrotnie). 20 osób zadeklarowało abstynencję i kontakt z Poradnią Leczenia Uzależnień, 11 osób zadeklarowało podjęcie leczenia stacjonarnego (w szpitalach). Ponadto Komisja podjęła decyzję skierowania 5 wniosków do Sądu Rejonowego w Ostródzie o zobowiązanie uczestników postępowania do poddania się leczeniu odwykowemu.

Na posiedzeniach plenarnych omawiane były trudne sprawy, które dotyczyły osób zgłoszonych do komisji z powodu nadużywania alkoholu. Wobec części spraw, po ich wnikliwym przeanalizowaniu, podjęto decyzję zamknięcia procedury, bądź tymczasowego zawieszenia.

Zaopiniowano 12 wniosków o wydanie koncesji na sprzedaż napojów alkoholowych.

Członkowie GKRPA w Morągu wzięli udział w 65 Grupach Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

## **VII. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**

Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.

W dniu 15 czerwca 2022 roku zorganizowano szkolenie dla sprzedawców i przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Morąg. Szkolenie odbyło się w ratuszu miejskim w Morągu. Poprowadził je ekspert Błażej

Gawroński. Szkolenie realizowane było wg. scenariusza zatwierdzonego i rekomendowanego przez PARPA w Warszawie. Na szkoleniu omawiane były zagadnienia z zakresu:

- Przepisów prawa regulujących wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- Procedur prawnych i najważniejszych zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Odpowiedzialności karnej i finansowej za nieprzestrzeganie zapisów prawa – kontrola punktów sprzedaży dokonywana przez członków GK RPA;
- Mikroedukacji związanej z wiedzą nt. problemów alkoholowych i szkodliwości działania napojów alkoholowych w szczególności na organizm młodego człowieka;
- Podstawowej umiejętności w odmawianiu sprzedaży nieletnim;
- Pytań i rozstrzygnięć sytuacji spornych i trudnych.

Udział w szkoleniu wzięło ok. 50 sprzedawców i przedsiębiorców.

Członkowie GKRPA w trakcie opiniowania lokalizacji punktu sprzedaży, w którym przedsiębiorca ubiegał się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych przekazywali ulotki informacyjne i mini poradniki dla sprzedawców alkoholu i wyrobów tytoniowych.